

ଜଲାଲ ଉଦ୍ଦିନ ମହମ୍ମଦ ଆକବର
<i>ମିର୍ଜା</i>

ତୃତୀୟ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ
ପୂର୍ବାଧିକାରୀ
ଉତ୍ତରାଧିକାରୀ
Regent
ବଂଶ
ଜନ୍ମ
[୧]
ଉମରକୋଟ, Sind
ମୃତ୍ୟୁ
୨୭ ଅକ୍ଟୋବର ୧୬୦୫ (ବୟସ ୬୩)
ଫତେପୁର ସିକ୍ରି, ଆଗ୍ରା
ସମାଧି
ଧର୍ମ

ଆକବର(୧୫୫୬-୧୫୬୧) ହୁମାୟୁନଙ୍କ ପୁତ୍ର ଓ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଜଣେ ସୁଦକ୍ଷ ଶାସକ ଥିଲେ । ଭାରତରେ ମୁସଲମାନ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଆକବର ସର୍ବାପେକ୍ଷା ଉଦାର ଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଶାସନ କାଳରେ ଭାରତରେ ସୁଫୀମତବାଦ ଓ ଭକ୍ତିଧର୍ମର ପ୍ରଭାବରେ ହିନ୍ଦୁ ଓ ମୁସଲମାନମାନେ ପରସ୍ପର ପ୍ରତି ଘୃଣାଭାବ ପରିତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ ।

ଜନ୍ମ ଓ ବାଲ୍ୟଜୀବନ

ଶେର ଶାହ ସୁରୀଙ୍କଦ୍ୱାରା ପରାଜିତ ହୋଇ ହୁମାୟୁନ ପଲାୟନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ସିନ୍ଧୁପ୍ରଦେଶର ଅମରକୋଟଠାରେ ଆଶ୍ରୟ ପାଇଥିଲେ । ସେଠାରେ ୧୫୪୨ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ଆକବର ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ଜନ୍ମର ବର୍ଷକ ପରେ ପିତାମାତାଙ୍କଠାରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ବର୍ଷ କାଳ ଆକବର ତାଙ୍କର ପିତୃବ୍ୟ ଆସ୍କାରୀ ଓ କାମରାନଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଥିଲେ । ସେମାନେ ହୁମାୟୁନଙ୍କୁ ଆଶ୍ରୟ ନଦେବାରୁ ସେ ପାରସ୍ୟକୁ ପଳେଇଗଲେ । ପାରସ୍ୟ ସମ୍ରାଟଙ୍କଠାରୁ ସାହାଯ୍ୟ ପାଇ ହୁମାୟୁନ କାନ୍ଦାହାର ଓ କାବୁଲ ଅଧିକାର କଲେ ଏବଂ ୧୫୪୫ରେ ଆକବରଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କଲେ । ^[୨]

ଆକବର ବାଲ୍ୟକାଳରେ ପୁସ୍ତକ ଅଧ୍ୟୟନ ଅପେକ୍ଷା ଅଶ୍ୱାରୋହଣ, ଅସ୍ତ୍ରଚାଳନା ପ୍ରଭୃତିରେ ବେଶୀ ମନଦେଇଥିଲେ । ୧୫୫୧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଆକବର ଗଜନୀର ଶାସକ ନିଯୁକ୍ତି ହେଲେ । ୧୫୫୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ହୁମାୟୁନ ପଞ୍ଜାବ ଅଧିକାର କଲେ ଏବଂ ୧୫୫୫ରେ ଦିଲ୍ଲୀ ଅଧିକାର କଲେ । ସେ ଆକବରଙ୍କୁ ପଞ୍ଜାବର ଶାସନକର୍ତ୍ତା ଓ ବୈରାମ ଖାଁଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଅଭିଭାବକ ନିଯୁକ୍ତି କଲେ । ^[୩]

୧୫୫୬ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ହୁମାୟୁନଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ସମ୍ବାଦ ପାଇ ବୈରାମ ଖାଁଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଆକବର ପଞ୍ଜାବରେ ଅଭିଷିକ୍ତ ହେଲେ । ସେତେବେଳେ ଭାରତର ରାଜନୈତିକ ଅବସ୍ଥା ଜଟିଳ ଥିଲା । ଶେର ଶାହଙ୍କ ବଂଶର ସୁଲତାନ ଆଦିଲସାହଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ଓ ସେନାପତି ହିମୁ ଖୁବ ପରାକ୍ରମଶାଳୀ ଥିଲେ । ହୁମାୟୁନ ମୃତ୍ୟୁ ଖବର ପାଇ ସେ ବହୁ ସୈନ୍ୟ ନେଇ ଦିଲ୍ଲୀ ଓ ଆଗ୍ରା ଅଧିକାର କଲେ ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ପାନିପଥ ଯୁଦ୍ଧ..

ଏହି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟରେ ଆକବର ଓ ବୈରାମ ଖାଁ ଦିଲ୍ଲୀ ଅଧିକାର କରିବା ପାଇଁ ପଞ୍ଜବରୁ ଦିଲ୍ଲୀ ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । ହିମୁଙ୍କର ଏକ ବିଶାଳ ସେନା ଥିଲା । ଉଭୟ ପକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଇତିହାସ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପାନିପଥ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୁଦ୍ଧ ହେଲା । ହିମୁଙ୍କର ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଆକ୍ରମଣ ଫଳରେ ମୋଗଲ ସେନା ପରାସ୍ତ ହେବାକୁ ଲାଗିଲା । କିନ୍ତୁ ଶତ୍ରୁ ପକ୍ଷର ଏକ ତୀର ହିମୁଙ୍କର ଚକ୍ଷୁରେ ବିଦ୍ଧ ହେବାରୁ ସେ ମୂର୍ଚ୍ଛିତ ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ । ସେନାପତିଙ୍କର ଏପରି ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ଦେଖି ସୈନ୍ୟମାନେ ପଲାୟନ କଲେ । ମୋଗଲ ମାଏନ୍ ବିଜୟୀ ହେଲେ । ଏହାକୁ ଦ୍ୱିତୀୟ ପାନିପଥ ଯୁଦ୍ଧ କୁହାଯାଏ । ଅଜ୍ଞାନ ଅବସ୍ଥାରେ ହିମୁଙ୍କୁ ଆକବରଙ୍କ ସମ୍ମୁଖକୁ ଅଣାଯାଇଥିଲା । କଥିତ ଅଛି, ବୈରାମ ଖାଁ ସେଠାରେ ହିମୁଙ୍କର ଶିରଶ୍ଚେଦ କରିଥିଲେ । ^[୪]

ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ବିସ୍ତାର

ବୈରାମଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଆକବର ରାଜଦୂର ପ୍ରଥମ ଚାରିବର୍ଷରେ ଆଜମୀର, ଗୋଆଲିୟର, ଅଯୋଧ୍ୟା, ଓ ଜୌନପୁରକୁ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ । ୧୫୬୧ରେ ମାଲବ ଅଧିକାର କରିଥିଲେ । ସେନାପତି ଆସଫ ଖାଁଙ୍କୁ ବହୁ ସୈନ୍ୟସହ ପଠେଇ ଗଦମଣ୍ଡଲର ରାଣୀ ଦୁର୍ଗାବତୀଙ୍କୁ ପରାସ୍ତ କରି ୧୫୬୪ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଆକବର ଗଡମଣ୍ଡଲ ଅଧିକାର କରିଥିଲେ । ଆମ୍ ସମ୍ମାନ ରକ୍ଷା ପାଇଁ ପରାଜୟ ପରେ ଦୁର୍ଗାବତୀ ଆତ୍ମହତ୍ୟା କରିଥିଲେ । ^[୫]

ଆକବର ଜାଣିଥିଲେ , ରାଜପୁତମାନେ ବଡ଼ ସାହସୀ,ଯୁଦ୍ଧପ୍ରିୟ ଓ ସ୍ୱଦେଶବନ୍ଧୁଳ । ତେଣୁ ସେ ରାଜପୁତମାନଙ୍କୁ ଉଦାର ନୀତିଦ୍ୱାରା ବଶ କରିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନକଲେ । ରାଜପୁତମାନେ ଆକବରଙ୍କ ଉଦାରତା ଓ ସଭାବ ଦେଖି ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତ ହେଲେ । ଏହି ସୁଯୋଗରେ ଆକବର ରାଜପୁତ ଓ ମୋଗଲମାନଙ୍କ ସହଯୋଗରେ ବିଶାଳ ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ ବ୍ରତୀ ହେଲେ । ୧୫୬୨ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଅମ୍ବର ବା ଜୟପୁରର ରାଜା ବିହାରୀମଲ୍ଲ ନିଜର କନ୍ୟାକୁ ଆକବରଙ୍କ ସହିତ ବିବାହ କରାଇ ତାଙ୍କର ବନ୍ଧୁହେଲେ । ସେହି ଦିନଠାରୁ ମୋଗଲ ସମ୍ରାଟମାନଙ୍କର ରାଜପୁତମାନଙ୍କ ସହିତ ବୈବାହିକ ସମ୍ବନ୍ଧ ସ୍ଥାପିତ ହେଲା । ଆକବର ରାଜପୁତ ରାଣୀମାନଙ୍କୁ

ମୋଗଲ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ସ୍ୱାଧୀନଭାବରେ ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ ପାଳନ କରିବାକୁ ସୁଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ବିହାରୀମଲ୍ଲ, ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ଭଗବନ ଦାସ ଓ ନାତି ମାନ ସିଂହ ମୋଗଲ ଦରବାରରେ ରାଜକାର୍ଯ୍ୟ କରି ମୋଗଲ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ ।^[୭]

ଆକବରଙ୍କ ରାଜପୁତ ନୀତିଦ୍ୱାରା ଅନେକ ରାଜପୁତ ଶାସକ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ମିବାରର ରାଜବଂଶ ଆକବରଙ୍କର ବଶତା ସ୍ୱୀକାର କଲେ ନାହିଁ । ସେତେବେଳେ ରାଣା ସଂଗ୍ରାମ ସିଂହଙ୍କର ପୁତ୍ର ଉଦୟ ସିଂହ ମିବାରର ରାଣା ଥିଲେ । ଆକବର ୧୫୬୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ମିବାରର ରାଜଧାନୀ ଚିତୋର ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ଉଦୟ ସିଂହ ପଳାୟନ କଲେ । କିନ୍ତୁ ରାଜପୁତମାନେ ଜୟମଲ୍ଲ ଓ ପୁରୀ ନାମକ ଦୁଇଜଣ ବୀରଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ଚିତୋର ରକ୍ଷାପାଇଁ ପ୍ରାଣପଣେ ଯୁଦ୍ଧକରିଥିଲେ । ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁପରେ ଚିତୋରର ପତନ ହେଲା । ଏହା ପରେ ରଞ୍ଜମ୍ବର, କାଲିଞ୍ଜର, ବିକାନେର, ଜେସଲମେରର ରାଜପୁତ ରାଜାମାନେ ଆକବରଙ୍କର ଅନୁଗତ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ।

ଧର୍ମ ବିଶ୍ୱାସ

ଆଧାର

- "Famous Birthdays on 15th October". Retrieved October 21, 2012.
- Banjerji, S.K. *Humayun Badshah*.
- "Gurdas". Government of Punjab. Archived from the original on 27 May 2008. Retrieved 30 May 2008.
- http://www.indianetzone.com/15/second_battle_panipat.htm
- http://www.indianmilitaryhistory.org/kings_master/kings/durgavati/durgavati.html
- http://www.hindunet.org/hindu_history/modern/akbar_vs.html

ବାହାର ତଥ୍ୟ

- The Career of Akbar the Great (http://www.kforknowledge.com/2011/09/career-of-akbar-great.html)



ଉଇକିମିଡ଼ିଆ କମନ୍ସରେ *Akbar* ବାବଦରେ ମାଧ୍ୟମ

Archived (https://web.archive.org/web/20120128203342/http://www.kforkknowledge.com/2011/09/career-of-akbar-great.html) 2012-01-28 at the Wayback Machine.

- Jalaluddin Muhammad Akbar (http://www.indohistory.com/akbar.html) Archived (https://web.archive.org/web/20150924034503/http://www.indohistory.com/akbar.html) 2015-09-24 at the Wayback Machine. The Great
-
- Akbar, Emperor of India by Richard von Garbe* at Project Gutenberg
- The Mughals: Akbar (http://www.wsu.edu:8080/~dee/MUGHAL/AKBAR.HTM) Archived (https://web.archive.org/web/20070911121702/http://www.wsu.edu:8080/~dee/MUGHAL/AKBAR.HTM) 2007-09-11 at the Wayback Machine.
- The Mughal Emperor Akbar: World of Biography (http://www.worldofbiography.com/9001%2DAkbar/) Archived (https://web.archive.org/web/20090630090453/http://www.worldofbiography.com/9001%2DAkbar/) 2009-06-30 at the Wayback Machine.
- History of the friendship between Akbar and Birbal (http://www.india-intro.com/history-of-birbal-story-of-birbal.html) Archived (https://web.archive.org/web/20110103183456/http://www.india-intro.com/history-of-birbal-story-of-birbal.html) 2011-01-03 at the Wayback Machine.
- Photos of Akbar The Great's final resting place (http://www.panoramio.com/user/116638/tags/Akbar)

"https://or.wikipedia.org/w/index.php?title=ଆକବର&oldid=559836"ରୁ ଅଣାଯାଇଅଛି

ରହିଛି ।



Akbar, Jellaladin Mahommed ବାବଦରେ ୧୯୧୧ ଏନ୍ସାଇକ୍ଲୋପିଡ଼ିଆ ବ୍ରିଟାନିକାର ଗୋଟିଏଲେଖା ଉଇକିସ୍ରୋତରେ ରହିଛି .